Podle znaleckého posudku trpí svědkyně slabomyslností značného stupně, která se rovná blbosti (úplnému zbavení rozumu); může sice v některém případě (někdy) správně sděliti skutečnosti, její výpověď je však pro její duševní stav velmi nehodnověrna.

Je-li podle uvedeného posudku dána pouhá možnost (náhodnost) pravdivé výpovědi, plyne z toho, že vypovědĕti pravdu není v silách (schopnostech) svědkyně. Je proto odůvodněn závěr, že svědkyně pro svůj duševní stav (slabomyslnost značného stupně rovnající se blbosti) není s to vypovědĕti pravdu.

Zatížil tudíž nalézací soud řízení zmatkem podle § 344, čís. 4, § 151, čís. 3 tr. ř., vyslechl-li uvedenou svědkyni při hlavním přelíčení. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaných za souhlasu generální prokuratury vyhověno podle § 5, odst. 1 nov. tr. ř. čís. 3/1878 ř. z. již při poradě neveřejné.

Čís. 6357.

Amnestie prominutím trestu podle čl. IV rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938 předpokládá jen, že obžalovaný nastoupil vojenskou službu, k níž byl povolán 20. května 1938 nebo později; nevyžaduje se, aby službu skutečně konal, nebo aby vykonal určitý druh služby.

(Rozh. ze dne 12. září 1939, Zm I 438/39.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury k zachování zákona do usnesení krajského soudu v N. ze dne 9. ledna 1939, č. j. Tk V 472/38-38, a ze dne 25. dubna 1939, č. j. Tk V 472/38-62, jakož i do usnesení vrchního soudu v N. ze dne 7. února 1939, č. j. Tsv 23/39-3 a ze dne 12. května 1939, č. j. Tsv 211/39-1, takto právem:

Usnesením krajského soudu v N. ze dne 9. ledna 1939, č. j. Tk V 472/38-38, a ze dne 25. dubna 1939, č. j. Tk V 472/38-62, jakož i usneseními vrchního soudu v N. ze dne 7. února 1939, č. j. Tsv 23/39-3, a ze dne 12. května 1939, č. j. Tsv 211/39-1, porušen byl zákon v čl. IV rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV; usnesení tato se jako zmatečná zrušují, důsledkem toho zrušuje se i usnesení krajského soudu v N. ze dne 29. července 1939, č. j. Tk V 472/38-75, a vrchního soudu v N. ze dne 1. srpna 1939, č. j. Tsv 337/39-1, a uznává se právem, že se obžalovanému A. podle čl. IV rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV, promíjí z trestu jedenácti měsíců těžkého žaláře, uloženého mu rozsudkem krajského soudu v N. ze dne 20. října 1938, č. j. Tk V 472/38-29, doba šesti měsíců. Krajskému soudu v N. se ukládá, aby po zákonu dále jednal.

Důvody:

Rozsudkem krajského soudu v N. ze dne 20. října 1939, č. j. Tk V 472/38-29, byl obžalovaný A., národnosti české, uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. z. a odsouzen podle § 184 tr. z. za použití ustanovení §§ 54, 55 tr. z. a se zřetelem na § 265 tr. ř. k trestu těžkého žaláře v trvání jedenácti měsíců, zostřeného a doplněného jedním postem měsíčně, při čemž mu byl povolen podmíněný odklad výkonu trestu se zkušební dobou pěti let. Kdežto výrok o vině a o výši trestu nabyl právní moci, podalo státní zastupitelství odvolání z výroku o nepodmíněném odsouzení, kterému vrchní soud rozsudkem ze dne 22. listopadu 1938, č. j. Tov 25/38-1, vyhověl, napadený výrok změnil a obžalovanému podmíněné odsouzení nepovolil.

Usnesením krajského soudu v N. ze dne 9. ledna 1939, č. j. Tk V 472/38-38, byla podle čl. II rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV, prominuta A-ovi část trestu v trvání tří měsíců. K ustanovení čl. IV zmíněného rozhodnutí vlády nevzal krajský soud zřetel, ač se odsouzený ve svém podání ze dne 24. října 1938 výslovně dovolával použití uvedeného ustanovení s poukazem na to, že byl mobilisační vyhláškou povolán k činné vojenské službě a tuto službu také nastoupil. Do tohoto usnesení podal odsouzený stížnost, tvrdě, že podle čl. IV uvedeného rozhodnutí vlády měla mu býti prominuta část trestu v trvání šesti měsíců, ježto po 20. květnu konal mimořádné cvičení a dne 20. (správně 24.) září byl mobilisační vyhláškou povolán k činné službě vojenské.

Po provedeném šetření byla usnesením vrchního soudu ze dne 7. února 1939, č. j. Tsv 23/39-3, stížnost odsouzeného zamítnuta a napadené usnesení bylo potvrzeno, ježto, jak se uvádí v důvodech usnesení vrchního soudu, nekonal stěžovatel vojenskou službu tak, jak se vyžaduje v rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV, neboť nastoupil (rozuměj: vojenskou službu) 14. září 1938 a již 18. září téhož roku byl pro trvalou chorobu propuštěn, stejně jako v den mobilisace dne 24. září 1938, kdy byl ještě téhož dne propuštěn.

Odsouzený A. nastoupil trest, uložený mu nahoře zmíněným rozsudkem krajského soudu v N., dne 14. února 1939; vzhledem k prominutí doby tří měsíců podle čl. II rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV, právě uvedeným usnesením krajského soudu končí mu trest dne 14. října 1939.

Na to žádostí dne 21. dubna 1939, podanou u krajského soudu v N., domáhal se odsouzený A. znovu přiznání amnestie podle čl. IV uvedeného rozhodnutí vlády. Tato žádost byla usnesením krajského soudu v N. ze dne 25. dubna 1939, č. j. Tk V 472/38-62, zamítnuta s odkazem na důvody uvedeného rozhodnutí vrchního soudu ze dne 7. února 1939, č. j. Tsv 23/39-3.

Stížnost odsouzeného do tohoto usnesení byla usnesením vrchního soudu ze dne 12. května 1939 opět zamítnuta, a to z toho důvodu, že

odsouzený v době, kdy vyčkával lékařský nález o další schopnosti k vojenské službě, vykonával sice různé práce na ošetřovně chorých, ale službu se zbraní nekonal, takže nelze mluviti o vojenské službě.

Na to podal odsouzený u krajského soudu v N. do právě zmíněného rozhodnutí vrchního soudu rozklad adresovaný vrchnímu soudu, v němž tvrdí, že má nárok na amnestii podle čl. IV zmíněného rozhodnutí vlády. Vzhledem k obsahu tohoto podání odsouzeného provedl krajský soud v N. šetření a vydal dne 29. července 1939 usnesení, jímž uznal, že stěžovatel jest účasten amnestie ze dne 7. října 1938, č. IV, a to i podle čl. IV, a prominul mu proto další tři měsíce, odůvodniv toto usnesení tím, že podle dodatečného šetření a dobrozdání náhradní roty pěs. pl. 48 »lze u odsouzeného vojenskou službu, kterou nastoupil při všeobecné mobilisaci dne 24. září 1938 a konal do 20. října 1938, dobře hodnotiti«.

Stížnosti státního zastupitelství podané do tohoto usnesení vrchní soud usnesením ze dne 1. srpna 1939 vyhověl a naříkané usnesení zrušil jako nezákonné, ježto šlo o věc rozhodnutím vrchního soudu již pravoplatně skončenou.

Jak z vylíčeného plyne, jsou oba soudy, a to jak krajský soud v N., tak i vrchní soud názoru, že se podle čl. IV častěji zmíněného rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV, vyžaduje, aby osoba po 20. květnu 1938 k činné službě vojenské povolaná tuto službu také konala, pokud se týče že musí jíti o výkon služby se zbraní, tedy že nestačí pouhé nastoupení vojenské služby v uvedené době bez ohledu na její druh.

Tento názor obou soudů je nesprávný a odporuje znění čl. IV uvedeného rozhodnutí vlády, kde se výslovně praví: »Jde-li o trest uložený vinníku, který, byv 20. května 1938 nebo později povolán k činné vojenské službě, tuto službu n a s t o u p i l, nebo o trestný čin spáchaný takovou osobou, zvyšují se doby uvedené v čl. II a III tohoto rozhodnutí na dvojnásobek.«

Vyžaduje se tedy podle tohoto zcela jasného a každou pochybnost vylučujícího znění čl. IV rozhodnutí vlády pouze, aby osoba v uvedené době k činné vojenské službě povolaná tuto službu nastoupila, aniž se stanoví další podmínka, a to skutečný výkon vojenské služby a druh této služby. O správnosti tohoto názoru svědčí i výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 8. října 1938, čís. 55.760/38-16, (str. 6) o provádění zmíněného rozhodnutí vlády, podle něhož se, pokud jde o čl. IV, požaduje důkaz pouze o tom, že vinník byl v uvedené době povolán k činné vojenské službě a že tuto službu skutečně nastoupil.

Jelikož, jak plyne z obsahu spisů Tk V 472/38 a zejména z připojeného k nim přípisu velitelství náhradního praporu pěs. pl. 21 ze dne 26. ledna 1939, č. 6165, nastoupil odsouzený A. vojenskou činnou službu jednak 14. září 1938 na základě povolání určovacím lístkem, jednak dne 24. září 1938 na základě mobilisace — z kteréhožto skutkového předpokladu ostatně oba soudy vycházejí —, splnil jmenovaný odsouzený všechny podmínky stanovené v čl. IV rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV, a nabyl proto nároku, aby mu byl z trestu uloženého mu rozsud-

kem krajského soudu v N. ze dne 20. října 1938, č. j. Tk V 472/38-29, prominut dvojnásobek doby uvedené v čl. II uvedeného rozhodnutí vlády, tedy celkem šest měsíců. Otázkou, jak dlouho odsouzený ve vojenské službě zůstal, zejména zda při druhém nastoupení dne 24. září 1938 byl ještě téhož dne propuštěn, jakož i otázkou, o jaký druh vojenské služby šlo, není třeba se zabývati, ježto, jak dovozeno, stačí podle čl. IV zmíněného rozhodnutí vlády, když vinník v uvedené době byl k činné vojenské službě povolán a také ji nastoupil, kterýmžto podmínkám odsouzený také plně vyhověl.

Jsou proto jak usnesení krajského soudu v N. ze dne 9. ledna 1939, č. j. Tk V 472/38-38, a ze dne 25. dubna 1939, č. j. Tk V 472/38-62, tak i usnesení vrchního soudu ze dne 7. února 1939, č. j. Tsv 23/39-3, a ze dne 12. května 1939, č. j. Tsv 211/39-1, protizákonná, ježto porušují čl. IV rozhodnutí vlády ze dne 7. října 1938, čís. IV, a to v neprospěch obžalovaného, a bylo je nutno u vyhovění zmateční stížnosti na záštitu zákona, podané generální prokuraturou, jako zmatečná zrušiti podle § 292 tr. ř.

Důsledkem toho se staly bezpředmětnými jak nahoře zmíněný rozklad odsouzeného do zmíněného usnesení vrchního soudu ze dne 12. května 1939, č. j. Tsv 211/39-1, tak i vyřizující jej usnesení krajského soudu v N. ze dne 29. července 1939, č. j. Tk V 472/38-75, a vrchního soudu ze dne 1. srpna 1939, č. j. Tsv 337/39-1, a bylo proto nutno i tato posléze uvedená obě usnesení, která pozbyla právního podkladu, rovněž zrušiti a uznati ihned právem, jak se stalo, a nařídit krajskému soudu v N., aby po zákonu dále jednal a zejména, aby neprodleně zařídil propuštění odsouzeného z trestu.

Čís. 6358.

O stavu nouze ve smyslu § 2, písm. g) tr. zák. lze mluviti jen tehdy, bylo-li jedinou pohnutkou pachatelova jednání přítomné nebezpečí, hrozící bezprostředně nějakému právnímu statku, které nebylo lze odvrátiti jinak, než spácháním trestného činu, neměl-li pachatel právní povinnost snášeti hrozící poruchu, ani se do stavu nouze úmyslně nepřivedl, a je-li zároveň hodnota zachráněného statku vyšší, než hodnota statku dotčeného trestným činem.

(Rozh. ze dne 12. září 1939, Zm II 192/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu jako soudu porotního, jímž byla obžalovaná A. zproštěna podle § 334 tr. ř. obžaloby na ni vznesené pro zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135, čís. 4 tr. z., výrok porotců na otázku hlavní a otázky po ní následující a na něm spočívající zprošťující výrok soudu zrušil a odkázal věc do příštího zasedání porotního soudu k opětnému projednání a rozhodnutí.